

Bu yayınımda şunları dinliyeceksiniz:

1. Brejnev yoldaşın son silaısızlanma önerileri üzerine Bilen yoldaşın yaptığı açıklama /19.3.82'den tekrar/ Öm.
2. Yazı: Cuntâa yeni bir manevraya hazırlanıyor: İşsizlik sigortası kimin işiye yarayacak ? /İnc./ Öm.
3. Basından: Savaşta, hapishanede (Honecker'in anıları) De. Tah.
4. Sosyalist basından: İKP'nin tutum karşısında komünist ve işçi partileri /Novoe Vremâ19.2.82) Den. Den.
5. Kârtçe yayınıımızı: Newroz ve belgiler Şerf.

TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

768
Konu: İssizlik ve işsizlik sigortası

21
18. Mart. 1982 İnci

CUNTA YENİ BİR MANEVRA YAPMAYA HAZIRLANIYOR
İŞSİZLİK SİGORTASI KİMLİK İŞİNE YARAYACAK
Değerili dinleyiciler 17 Mart tarihli Tercüman gazetesinde işsizlik si-
gortası uygulamasına geçileceğini yazıyor. İşsizlik sigortası, binlerce
emekçiyi işten atmaya hazırlanan, işçilerin memurların ücretlerini yeni
yöntemlerle düşürmeye çalışan cuntanın/ ^{yeni bir} manevralarından ^{başka bir şey değil} biridir ^{değil?} yalnızca.
Çünkü işsizlik sigortası uygulanmaya başladığı anda, işçilerin ücretlerinden,
memurların maaşlarından her ay ağır vergilerin yanında işsizlik sigorta-
sı primi kesilmeye başlanacaktır. Açıktır ki bu yolla elde edilecek mil-
yarlarca lira, ^{nin çoğu} daha önce MEYAK gibi ~~xxx~~ örneklerde de gördüğümüz gibi,
işsizleri korumak için ~~xxx~~ kullanılmayacak, doğrudan tekellere

aktarılacaktır. Yani işçilerin emekçilerin cebinden çalınan paralarla tekeller için yeni bir para fonu kurulmaya çalışılmaktadır.

Diğer yandan işsizlik sigortasının esas amaçlarından birinin ne olduğuna dair ipuçları ^{da} açığa çıkmaktadır. Büyük banker kuruluşlarından MEBAN'ın düzenlediği açık oturumda konuşan Prof. Akın İlkin şöyle diyor." İşsizlik sigortasını memurlardan başlatmak ve bu şekilde memur sayısını azaltmaya çalışmak faydalı neticeler doğurabilir". Anlaşıldığı gibi, cunta işsizleri açlıktan kurtarmak, korumak gerekçesiyle uygulayacağı işsizlik sigortasını, aslında, binlerce kişiyi daha işten atmak için kullanacak. İşten atacağı binlerce memura vereceği üç beş kuruşlada onların desteğini ayakta tutmaya çalışacak. ^{üzer ki} Görüldüğü gibi işsizlik sigortası

~~xyeni~~ bir aldatmacadan, bir göz boyama oyunundan başka bir şey değildir.

~~Özet bir aldatmacadır. İşçilerin daha iyi yaşamak için ~~maxxixim~~ ~~ceav~~ gibi
binlerce ~~tiştiyi~~ memuru isten atan,
~~sendikalaşma~~ gibi ~~savaşın~~ olanaklarını ~~elliden~~ alan, ~~halkın~~ vergilerini
~~orttiren~~, ~~maxxixim~~ sosyal haklarını azaltan ~~xi~~, toprak reformu istemeyen
ve ~~sericiler~~
~~küçüklerin~~ toprak fiyatlarına ~~düşüren~~ ~~contaxim~~ /bugünkü ve gelecekte de
yerleştirmeyen ~~düşündüğü~~ başka rejiminde ~~işsizlere~~ sahip çıkabilirler mi
biş?~~

~~xişxi~~ ^{bir konu} Türkiye'deki işsizlik bugün ortaya çıkmışta değildir. Kapitalizmin
özünden kaynaklanan yapısal bir işsizlik vardır Türkiye'de. Hergün topra-
ğından kopan, köyden şehirlere göç eden, güngeçtikçe yoksullaşan küçük
mülk sahipleri oluşturmaktadır 6 milyona varan işsizler ordusunun çoğun-
luğunu. Bunlara şimdi de ~~xxx~~ dış ülkelerde işlerine son verip ^{lip} yurda dön-

meve zorlanan yüzbinlerce işsiz daha eklenecektir. Ve işsizlik /ülkemiz-
 de öyle bir hale gelmiştir ki, birçok çevrelerce patlamaya hazır bir sosya-
 lizm olarak bakılıyor. /16¹⁹⁴⁴ art tarihli Hürriyette Oktay Ekşi Türkiye'de
 işsizlik oranının yüzde 16'ya çıktığını belirterek işsizliğin saatli bir
 bombaya benzetiyor. ~~Böylesine tehlikeli sosyal bir sorun olarak ortaya~~
~~çıkan işsizliğin~~ çare olarak işsizlik sigortasının öne sürülmesi, işçi-
 lerin daha iyi yaşamak için grev yapma, sendikalaşma gibi savaşım olanak-
 larını elinden alan, sendikaları kapatan, çalışanların vergilerini /
 sosyal haklarını azaltan, binlerce işçiyi, memuru işten atan, ~~kalkınma~~ tarım
 emekçisinin taban fiyatını düşüren, toprak reformunu istemeyen cuntanın
~~aynı~~ yalnızca bir uydurma, aldatmacasıdır.

İşsizlik sigortası ancak köklü demokratik değişikliklerle ele alınırsa
 Türkiye Komünist Partisinin programında belirtildiği
 bir anlam kazanır. ~~şerh bir toprak reformu, hızlı bir sanayileşme~~
 gibi işsizlik, hızlı bir endüstrileşme, köklü bir toprak reformu, sömür-
~~ici~~

6 zümrelerin çıkarına işleyen bugünkü adaletsiz vergi sistemi/kökünden de-
 ğiştirilme~~sin~~, planlı bir kalkınma programının gerçekleştirilmesi ile
 ortadan kalkar. Yeni sömürgeciliğin bütün biçimlerine son verilmesi ile,
 uluslararası tekellerin Türkiye halkını soymalarına, onun zenginlikleri-
 ne talan etmelerine son verilmeden işsizlik sonunu çözümlenemez. Evet
 değerli dinleyiciler tüm bu demokratik dönüşümlerle birlikte ele alınma-
 dığı takdirde işsizliği çözmek için ortaya atılacak her öneri yalnızca
^{olarak kalır.}
 bir uydurmacadır. Tüm işçiler, tüm memurlar, çalışan emekçi halkımız
 cuntanın işsizlik sigortası manevrasına karşı uyanık olmalı, böylece
 girişimlerin arkasındaki art niyetleri açığa çıkartmalıdır.

"TKP'nin Sesi"

21.3.1982 Den.

Sosyalist basından:

S.D. 19 Şubat günlü, haftalık politik dergi "Novoe Vremâ"nın 8. sayısında "İtalyan Komünist Partisi yöneticilerinin tutumu karşısında komünist ve işçi partileri" başlığı altında kardeş komünist ve işçi partilerinin yayın organlarında çıkan yazılardan ~~özetler~~ ve konuşmalardan özetler yer alıyor.

Derlemede özetle şöyle deniyor:

" Sovyet Sosyalist Cumhuriyetler Birliği'ndeki sosyalizm kuruculuğu deneyimi ve diğer ülkelerdeki reel sosyalizme karşı İtalyan Komünist Partisi yöneticilerinin takındığı tavır,tartışma konusu yaptığı sorunlar, uluslararası komünist ve işçi hareketinde geniş tepki uyandırdı.

İKP'nin tutumu üzerine Polonya Birleşik İşçi Partisi Merkez Komitesi organı "Tribuna Lü/du" gazetesi şunları yazdı:

" Birçok Batı Avrupa ülkesindeki partilerin ve bu arada İKP'ni yönetiminin son zamanlarda Sovyetler Birliği'nin ve diğer sosyalist ülkelerin barışsever dış politikasının özünü kuşkuyla karşılama, daha açık konuşursak, bunu reddetme girişimleri, sosyalist ülkelerin sosyalizmi kurma biçimleri ve bu ülkelerin kendi iç sistemlerine karşı çıkmaları bizi hayrete düşürüyor. Biz, Polonya komünistlerini bu ~~hissin~~ ^{Polonyadaki son olayları} ~~si~~ ilgilendiriyor. Çünkü, İKP yönetimi/kendi görüş ve değerlendirmelerine çıkış noktası yapıyor. Bilinçli olarak delilleri bir kenara itiyor. En önemlisi Polonya'da sosyalist sistemin ^{savunulması} ~~kurtarılması~~ gerekliliğini bir kenara itiyor. İKP'nin tutumu kabul edilirse, Polonya komünistlerine, ^{olumsuz yönde} ~~acı, şaşmadan~~ gelişen olaylarla razı olmaktan başka bir şey kalmıyor. En kötüsünü ~~beklemek~~, ^{yani}, Polonya devletinin varlığını garanti eden anlaşmaların ve ittifakların ~~gerçek~~te

demektir.

yoketmektedir. Olayların bu yönde gelişmesinin, Polonya için olduğu gibi, ~~aynı zamanda~~ Avrupa'da istikrarlı bir barışın sağlanması için de tehlikeli sonuçlar doğuracağını, 13 Aralık 1981'de ve ondan önceki dönemlerde Batı devlet yöneticileri de işaret ediyorlardı.

SSCB'nin diğer ülkelerin, aynı zamanda Varşova Antlaşması'na üye ülkelerin Polonya'daki olaylara karıştığı yolundaki İKP yönetiminin açıklaması, kesin çıkışlarla karşılandı. Biz, buna benzer iftira dolu uydurmaları emperyalist çevreler tarafından ~~duyuyorkuz~~, Vaşington'dan, NATO merkezinden duyuyoruz. Elbette biz, komünistlerden, daha gerçekçi, somut olgu ve olayları gözönünde tutan ve herşeyden önce sınıfsal bir değerlendirme bekliyorduk. Üstelik, Batıda hiç kimse olguları böyle bir "karışma" biçiminde ileri süremedi."

Küba KP ~~KK~~ üyesi Politbüro üyesi
ajansı muhabirinin ~~ş~~unları söyledi:

Karlos Rodriges, Frans Press

"Biz, İtalyan ve İspanyol komünistlerinin, SSCB'nin son zamanlardaki ^{forse} nispi tarihsel rolüne, Sovyetler Birliği'nde kurulan sistemin karakteri üzerinde ~~bile konuşmuyoruz~~, yaptıkları değerlendirmelerle ~~memnunkir~~ razı olamayız. ~~SSCB~~ MK Genel Sekreteri Brejnev yoldaşın barış ve savaş konusundaki tutumuyla, aynı sorunlar üzerinde başkan Regın'ın ABD'deki açıklamalarını karşılaştırmak, aradaki ^{hizmetinde} ~~çelişkiyi gösteriyor~~ ^{çelişkiyi gösteriyor} ~~birbirine zıt görüşleri gösteriyor~~ ^{çelişkiyi gösteriyor} ~~çelişkiyi gösteriyor~~. Sovyetler Birliği olmasaydı, ya da SSCB'nin tutumu başka olsaydı, barış ne halde olurdu ? "

Macaristan gazetelerinden "Nebsabadjak" İtalyan Komünist Partisinin tutumu üzerine" başlıklı bir yazı yayınladı. Yazıda özetle şöyle deniyor: NATO ülkelerinin burjuva gazeteleri İKP'nin tutumu üzerine sevinçlerini gizlemiyorlar. Aynı zamanda Sol güçlerin ^{ize} ~~başınlarında~~ ^{70'in ortasında} ve aynı zamanda sosyalist ülkeler basınında, bu tutum hayret ve kaygı ~~iki~~ uyandırıyor.

Polonya'da karşı devrime, anarşiye karşı kesin önlemler ~~aldıkları~~ zaman, İKP hemen sosyalizmin Polonya'daki kuvvetini hiç tereddüt etmeden kınadı.

Nasıl oldu da, partinin, Polonya'da sosyalizmi ve Avrupa kıtasında barışı koruma savaşımına fedakarca atıldığı bir dönemde, İtalyan Komünist Partisi, Polonya Birleşik İşçi Partisi'ne saldırıya geçti ? Biz, Macar komünistleri bu soruyu soruyoruz ve sormaya da hakkımız var. Çünkü, 1956 yılında Macaristan Sosyalist İşçi Partisi ciddi bir bunalım geçirdi. Biz, o zaman, ~~biz~~ dünya komünist hareketinin, Batı Avrupa'daki kardeş partilerin, aynı zamanda İtalyan Komünist Partisi'nin ve şahsen Palmiro Tolyati'nin bizimle dayanışma içinde olmalarının ne kadar ~~önemli~~ ^{teglıyatti} önemli olduğunu biliyoruz... ~~hatırlıyoruz~~ ---

Çekoslovakya KP MK organı "Rude Pravo" şöyle yazdı: "Ev sahibinin başı üzerinde evinin çatısı yandığı bir sırada, İKP yöneticileri, birlikte hareket edecekleri yerde, Polonya komünistlerine yangını

söndürmeme, hiçbir önlem almama ve ~~evin~~ "demokratik" yoldan evin temeline kadar yanmasına seyirci kalmaları çağrısı yaptılar.

Bratislava'da çıkan, Slovakya KP MK organı "Pravda" gazetesi yorumunda şunları yazıyor: " İKP, Polonyadaki olayları değerlendirme bahanesiyle, gerçekte, reel sosyalizme karşı çıktı. Hiç bir temeli olmadan, o, şimdiye kadarki ~~başarılarının ve birikiminin~~ sosyalizm kuruculuğundaki savaş tecrübesinin başarılarına ve birikimini hiçbir kıymeti olmadığını açıkladı. SBKP MK organı "Pravda" gazetesi bu uydurmalara kesin ve ilkesel yanıt verdi. Onur onları, işçi ve komünist hareketinin geleneklerine değil de, muhteviyatı bakımından burjuva manevralarına benzeyen ¹manasız demagojiye itiyor.

İKP'nin tutumu, antikomünist güçlere, sosyal gelişmeye düşman, güçlere yardımdır, yani emperyalizme doğrudan yardım demektir.

ASBP MK organı "Noyes Deyçland" gazetesı şunları yazdı:
 " İKP MK Plenumunda, Sovyetler Birliğı'nin ve devletinin dış politi-
 kası, aynı zamanda Varşova Örgütüne üye ülkelerin dış politikaları
 ABD ve NATO'nun dış politikasından ayrılmadığı yolundaki ~~essiz~~ tezi
 cınladı. Sovyetler Birliğı'ne ve diğér sosyalist ülkelere karşı böyle
 bir tutum İtalyan anti-faşistlerinin deneyimlerine ters düşüyor.
 Sovyetler Birliğı'nin faşizme karşı savaşta çözümleyici rol oynaması,
 bunca kurban vermesi bugün de onlar için bir kuvvet verici olarak
 kalıyor.

Sosyalist devletlerin rolünü ve onların şaşmaz barışsever politi-
 kasını ^{yalnızca} küçümsemek, /reel sosyalizmi, komünist hareketi ve barışsever
 hareketi zayıflatmak isteyen emperyalizme yarıyor. Bu yalnızca,
 nükleer silâhlanma politikasını sürdürmek ve âskersel üstünlük sağla-
 mak peşinde koşan emperyalizme lâzımdır."

Danimarka Komünist Partisi
görmüştüğü 10

8

Parti gazetesi "Land og Folk"ta Yürütme Kurulu üyesi, ~~sekreter~~ Danimar-
ka Komünist Partisi MK üyesi İba Nörlünde yoldaşın yazısında, bazı
Batı Komünist partilerinin "üçüncü yol" anlayışları ~~tenkide uğradı~~ ^{eleştirildi}.
Yazar, komünist hareketin, reel sosyalizmin barışı korumada ve
yeni bir savaşın önlenmesi için oynadıkları çözümleyici rolün altını
çiziyor. Ne yazık ki, şunu da belirtmek gerek: Bazı Batı Avrupa komü-
nist partileri yönetici çevreleri, emperyalizmin ideolojik kampanya-
sının etkisi altında kalıyorlar ve onun uydurmalarını tekrarlıyorlar!"

Finlandiya gazetelerinden "Tiedonantaya", "İKP'nin tutumu üzerine
sabah radyo haberlerini dinliyen çoğunluk, kulaklarına inanmadı" diye
yazdı. ^{Duydukları pek te öyle} Metin o kadar yeni değildi. Marksizm-Leninizmin artık geçersiz
^{yoluındaki sözleri} olduğunu ^{duymuşlardı} daha önceki haberlerde de ^{yayınlanmıştı}.
Neden özellikle şimdi, Polonya'nın tüm gücüyle zor durumdan çıkmaya
çalıştığı bir dönemde, neden özellikle şimdi gerginliğin bardağı

Hindistan KP Ulusal Konseyi sekreteri Krişnan, uluslararası basına verdiği demecinde özetle şöyle dedi:

" Polonya'daki durum konusunda İKP yönetimi tarafından ileri sürülen görüşler, aynı güçte kabaca/içişlerine karışmaktır. SBKP'nin baskısı üzerine PBİP'nin aldığı önlemler yolundaki, İtalyan Komünist Partisi'nin ileri sürdüğü görüşler temelsizdir ve olgulara dayanmıyor. Önceleri İKP devamlı olarak Polonya halkının içişlerine karışılmasına yer verilemez, Polonyalılar kendi sorunlarını, kendileri çözmelidir diyordu. İşte şimdi de Polonya'da, Polonya Birleşik İşçi Partisi yönetimi bunu yapıyor. PBİP yönetiminin aldığı önlemlerin ,yalnızca karşı-devrim güçlerine bastırmak için alındığını Hindistan Komünist Partisi biliyor."

Batı Berlin Sosyalist Birlik Partisi organı "Varhayt" gazetesinde "Gelecek Marksizm-Leninizmindir" başlıklı yazıda, İtalyan Komünist Partisi, Sovyetler Birliği'nin barışın ve güvenliğin sağlanması yolundaki dış politikasını tahrif ediyor, SSCB'nin politikasını NATO ile aynı tahtaya koyuyor. İKP yönetimi bunu ister mi, istemez mi, ama, objektiv olarak Vaşington'un^{sin} ve NATO'nun tepedekilerin tarafında olduğu görünüyor, İKP, anti-komünist tiradlarla dayanışma içindedir. Fakat bu saldırı aynı zamanda komünist ve işçi partilerine, ulusal kurtuluş hareketine ve dünya barış hareketinedir." *deniyor.*

21-3-1982 Şerif

TKP'nin Sesi

Kürtçe

Konu: Newroz

AGIRÊN LÎ SER ÇIYAN WÊDIKEVIN...

Ger hun ji Kurdistanê derbasdibin ji agirên ser çîyan bilind dibine esmanan netirsîn! Ji agirên mezin ku cem berxên virnî vêdikeve jî netirsîn!. Qe şaşnebin komên şivana heyra şefeqan nîvê şevan/ber agiran

gawend digrin
(Delîlo, Xirpanî, koçerî dileyîzin... Gelê Kurd newrozê pêrozdike. Pêlên agirên Newrozê bilinddike esmanan... Gelê Kurd kovana xwe ya bona mandî yê, bona rojên azad û şadî eşkere dike. ~~Proxayê~~ *istîne* Rojên ku bi gelên bira ~~ên~~ *ên* din va ça bihevra wê bi jî provayê wî pêktîne ~~Salê~~ carek be jî gelê Kurd tema mirovbûyîna xwe ~~dendîre~~ *istîne*. Wextê radizê xewnên bê dereveyên cendirman dibîne. Bi mîlonan destê dirêjê wî dibîr digre, hembêz dike.

Erê GH. Gelê Kurd eva bisedsalane kovana han dide jîyandin. Bisedsalane ola han têtê domandin. Semeda pêkanîna ola han girêdidine ge-

lek metelokan. Lê hun binhêrine kêjan metelokê binhêrin. Hunê bibînên axîrîyê da bona gelê Kurd ~~x~~ jîyînek bi şad û azadî tête nîşankirin. Dîsa di van metelokanda rêya gîhîştina rojên bi azadî û bi şad jî tête dîtin. Ev jî eşkere dike piraniya gelê Kurd famdike ancax bi yekîtiya gel rojên aza û şad wê bêne damezirandin. Wekok di metelokê ^{newrozê ku} gelek pir tête qisekirin diwîda, bindestkirina Dehaqa zorkar bi yekîtiya gel pêkhatye... Ango gelê Kurd ~~di~~ Newrozê'da ~~hê~~ tenê rojên aza û bi şad ^{te potin} ~~nabêze~~, rêya ku biçe van rojan jî pîvekî dibîne...

Ev ola bisedsalane tête jîyandin îro têgîhanek hê giringtir qezençkirye. Ji bo newrozalê gelek gelên rojhilata navîn tête pîrozkirin bilindkirina şer, bihêzkirina ev roj hemberê emperyalîzmê/pîşgiriya van gelan da cîyek giring digre. Dîsa ev roj li cîhanê, roja hemberê nejedperestîyê şerbilindkirinê hatye qebulkirin. Eva jî bona bi gelê Kurd alîkarî ^{bête} /bilinkirin keysên

nû diafirîne. Sêra hemberê nejadperestiyê tete domandin, li Tirkîya
bi neyartiya ku evî jî nejadperst
yê/sêra hemberê/gelê Kurd/~~têx~~ nepaxdikin hevdu digre. Rojêkî aha
da derd û kulên gelê Kurd parkirin, daxwezîyên wî weşandin ser namila
hemû pêşwerû û welatparêzandayê. Serda ^{dixkin} fîsal gelê Kurd newrozê ~~jixke-~~
~~mûxexlxxxxdxwzordestiyên~~ hê dijwar, hê giranda dipergîne.

Ker û ~~ku~~ kor bûyîn jî nabe hicceta bûyerên Kurdistanê nedîtî. Kes nikare bêje ez nabînim ^{te} û nabîhîsim, gûndên Kurda^{re}n dereve ~~dikin~~ gelê gundan kerefdikine kolanan û bin feleqeyan derbasdikin, bihezaran welatparîzê Kurd tijî dikine zîندان, Kurdistanê ^{di} hundurê tariya dema navîn da digrin, qey dibêjî qedexeya xwendin û nivîsandina Kurdî têrê nake evcar jî bi Kurdî axaftinê qedexe dikin, kesên Ku Tirkî nizanin hildidine bin lêdanan. Bona van semedan jî, hemberê sosreta mirovtayî

ku hemberê ^{ser} gelê Kurd têtê pêkanîn bê deng nemayîn, pirsîyarên x gelê
Kurd piştekkirin, bona hurindarkirina pirsîyarên wî tekoşîn bmandin
vatinîya hemû pêşwerû, welatparêzane.

Erê GH. 21'ê Avdar'ê, Newroz têtê pîrozkirin. Pêtên agirên newrozê
gelê Kurd ên biratî,
bilinddibine esmanan. Di van pêtandê daxwezîyên/azadî û wekhevîyê
~~tê~~ dîtin. Komunîst, endamê PKT'yê ev daxwezîyên biheq ya gelê Kurd
bi hemû hêzên xwe ve piştekdikin. Bona gelê Kurd bigîhîje van daxwezî-
yan komûnîst pêşîya serda bi mirandvanî tekoşindidin. Gotinên gelê
ku bi bawerî mandîyan dînhêrin wek
Kurd/"Agirên newrozê natemirin" diparêzin. Erê agirên Newrozê natemi-
rin U gelê Kurd jî weka hemû gelan mandîya xwe bi azad wê kifşbike
jînek ça dixweze wê bidamezirîne û wê bigîhîje rojên aza û şad.

- 1-)HEMBERÊ ZORDESTIYA NETEVÎ BONA AZADIYA GELE KURD ŞRKE
- 2-)Tekoşîna gelê Kurd ya kar,ax û azadî biştekbike
- 3-)Bijî ~~yekîtiya xwe tekogerax gelên Tirk û Kurd~~ Hemberê emperyalîzmê
û paşwerûtiya hundur yekîtiya tekosîna gelên Tirk û Kurd
- 4-)Komunist, Welatparîzên Kurd û hemû hêzên demokrasîyê; hemberê emperyalîzmê û paşwerûtiya hundur hêzên xwe yekbikin.

GH. Em 21'ê Avdarê, Çêşna newrozê ya gelê Kurd pîrozdikin. Em bonê
vî semedê ser pirsîyara Kurd programe amadedikin. Hun dikarin her
~~xe~~ hefte rojên çarşeman bi zimanê Tirkî van nivîsên me guhdarîbikin.

Basından:

"TKP'nin Sesi"

21. 3.1982 Tah.

Konu: E. Honecker'in anıları

SAVAŞTA, HAPİSHANEDE

D.D. geçen yayınlarımızda, Almanya Sosyalist Birlik Partisi Genel Sekreteri Erih Honeker yoldaşın anılarından, Hitler faşizmi yıllarında Alman komünistlerinin Nazi hapishanelerinde nasıl örgütlenip çalıştıklarını, direndiklerini görmüştük. Şimdi de, ~~yeni~~ Honeker yoldaşın anılarından, savaş yıllarında komünistlerin hapishanede sürdürdükleri ^{imdan} savaş ~~örnek~~ örnekler vereceğiz.

Savaş ~~xxx~~ başladıktan sonra, Honeker yoldaş, doktor kalfalığından alındı, oyuncak imal eden bir fabrika ^{da} kalfalığına ~~getirildi~~ getirildi. Savaşın başlamasından ~~sonra~~ ^u bu fabrika, hapishanedeki tutuklulara

oyuncak asker imal ettirⁱyordu. Buradaki çalışmasını Honekr^e yoldaş söyle anlatıyor: Görevim, hücrelere, içi materyel dⁱolu kasaları taşımak ve daha sonra imal edilmiş malları hücrelerden toplamaktı. Böylece, pek çok hücreye, atelyelere rahatça girip çıkabilir oldum. Ustabası Nazi değildi. Bunun için de, benim tutuklularla ~~konus~~ yaptığım konuşmaları görmezlikten geliyordu. Ben de, doğal bir biçimde çalışır gibi yaparak, hiç kendimi zorlamaz gibi gözükersen, tutklulara kısa ve hatta "şifreli" denebilecek bir dille bilgiler, haberler iletiyordum. Ustabası, hücrelere taşıdığım kasaları hemen hemen hiç kontrol etmediği için, bu kasaların içine gazeteler, yiyecek parçaları da koyabili~~rdim~~yordum. Kuşkusuz bu tehlikeli bir işti. Onun için de çok us^uataca yapılması gerekiyordu. Savaş zamanında böyle bir çalışmanın ortaya çıkması, kaçınılmaz bir şekilde ölüm cezasıyla sonuçlanacak yeni bir davanın açılması demektir.

Ama, yoldaşlar arasında yürütülen bu politik ve moral dayanışma, onların direniş güçlerini arttırmada, savaş hırslarını güçlendirmekte ve güç zamanlarının üstesinden gelmelerini sağlamakta önemli bir rol oynuyordu.

1941 yılında Hitler Almanya'sının SB'ne saldırması hapishanede büyük heyecan yarattı. O sıradaki hücre arkadaşım Wilhelm Tile ile durumu uzun uzun konuştuk. Daha başlangıçtan, SB'nin faşist Alman emperyalizminin bu haydutça saldırısını yokedeceğini gördük ve saptadık. Ben, Sovyet insanını görmüştüm, tanıyordum. Onun için de , saldırgana hiçbir zaman boyun eğmeyeceğini biliyordum. Ayrıca, SB'nin sanayisini de güçlendirerek bu güçlüğün üstesinden geleceğini^{den} faşistleri ülkesinden atacagından emindik. Nitekim, Hitler ordularının 1942 Ocagında Moskova önündeki ilk yenilgileri hapishanede bir bayram havası yarattı.

Savaşta SB ve öteki anti-faşist bağlaşıklarının ağır basmağa baş-
~~gelişlikle~~ İngiliz ve Amerikan uçakları, askersel önemi olan yerlerden*
 lamasıyla, Almanya üzerinde bombardımanlar da başladı. Yıkılan yerleri
 uyordu.
 onarmak için ^{de} ekipler kurul~~mağa başlandı~~. [Esas mesleği çatı ustalığı
^{tutuklulardan oluşan}
 olan Honeker de, böyle bir ekibin başına ustabaşı olarak getirildi.
 Böylece hareket olanağı iyice arttı, diğer hapishanelere de, onarım
 için gitmeğe, oralarla da ilişkiler kurmağa başladı. Bu konuda bir anı-
 sını Honeker yoldaş şöyle anlatıyor:

"1943 yılı başında, ~~ekibi~~ ekibim, kentin ~~dışında~~ ^{olarak kullanılan} bulunan, hapis-
 haneye ~~çevrilmiş~~ bir eski değirmenin çatısını onarmaya yollandı. Burada
 esir düşmüş Sovyet askerleri kalıyordu. Hepsi açtı. Onlara, götürebil-
 diğimiz kadar, ekmek götürdük. Çevredeki patates silolarından patates
~~çaldık~~ çaldık. Çatı onarımı işlerinde kullandığımız
⁺ kazan kazanında bu patatesleri haşlayıp onlara verdik. Kuşkusuz
 bütün bunlar onların açlığını gidermiyordu, ama biraz olsun azaltıyordu.

* fazla, sivillerin kaldığı yerleri bombalıyordu.

Ve, bütün bu işler, bizleri kollayan nöbetçilerin gözleri önünde, ama onlara hiçbirşey sezdirmeden yapıldı."

Honeker yoldaş, anılarının bu kısmında, bütün baskı rejimlerini~~xx~~ gibi, Hitler faşizminin de, ^{tutuklu} ~~ka~~/demokratlara karşı "abave sopa" politikası^{yürütmekten} ~~ka~~ vazgeçmedğini, komünistleri bile, sözümona "iyi ilişkiler" kurarak kendi saflarına çekmeğe uğraştıklarını ~~bir~~ gösteren bir örnek veriyor. Sözü Honeker yoldaşa bırakalım:

"Çeşitli faşist istihbarat kaynaklarından hakkımda ~~hakik~~ bilgi toplayan savcılık, 1942 sonbaharında beni ikinci kere Gestapo'ya çağırdı. Bu sefer beni almaya, genç, zayıf, kibar ^a ~~da~~vnışlı, yüksek öğrenim gördüğü belli olan, sözümona "hümanist" bir ~~xx~~ adam geldi. Bu, ~~de~~yim yerindeyse, yeni kuşak SS'lerden birisiydi. Birlikte Gestapo Genel "arargahına gittik. Görevinin benimle, kendi deyişiyle "insanca koşullar içinde" ²⁰ ~~sch~~bet etmek olduğunu söyledi. Ama, sözümona "insanca

6 yaklaşık 7 yıl önce
koşullarda" yapılan bu sohbet de, ~~1935-36 yıllarında~~ daha az insanca
koşullarda yapılan sorgulamadan farklı sonuçlar vermedi. Gestapo
umduğunu yine bulamadı.

Nitekim, Gestapo~~kana~~, 13 kasım 1942 tarihinde savcılığa yolladığı
bir yazıda, benim "inanmış bir komünist militan olduğumu; gözaltında
iken de devlet yıkıcı faaliyetmi sürdürmeğe çalıştığımı, bu nedenle
"yola gelmez bir komünist" olarak tanımlandığımı, bu durumumda değışiklik
olduğu kanısına varılmadığını, savaş koşullarında da, illegal
Almanya Komünist Partisi saflarında ~~yandem~~ çalışma yürütmem tehlikesi
bulundğunu, yeteri kadar denetim altında tutulmadığımı" bildiriyordu.

D.D., egemen sınıfların ~~publikan~~ istihbarat ve zulüm örgütü-
nün, bir komünistin ne işkencede, ne sorguda, ne de uzun hapis yılları
boyunca "yola gelmediğini " itiraf etmesi, onun hapisanede de parti

mesinden

7

çalışması yürüt~~me~~^{me}ğinden korkması, komünistler için ne kadar kıvanç
verici bir şeydir! Bir yoldaşın, onlarca yoldaşın, yüzlerce yoldaşın
bunu başarması, parti örgütünün güçlenmesine katkıda bulunmak değil —
midir? Moral savaşında ^{içerideki ve dışardaki} bütün yoldaşlara omuz vermek değil midir?

TÜSTAV
TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

-1-